

Mark- och miljööverdomstolen
Svea Hovrätt
Box 2290
103 17 Stockholm

Malmö den 14 december 2012

SVEA HOVRÄTT 060205 INKOM: 2012-12-14 MÅLNR: M 10187-12 AKTBIL: 3

SVEA HOVRÄTT

Ink 2012-12-14

Målnr M/10187-12: D60205
Aktbilaga 3

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE:

Swedish Biogas International AB
Gjuterigatan 1B
582 73 Linköping

Ombud:

Advokat Daniel Drott
Advokatfirman Delphi
Stora Nygatan 64
211 37 Malmö
Tel: 040-660 79 00
E-post: daniel.drott@delphi.se

SAKEN:

Tillstånd till uppförande och drift av anläggning för
produktion av biogas och biogödsel på fastigheten
Stockholm Solvärmen 1

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE:

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts
avgörande den 24 oktober 2012, mål nr. M 5638-11
("Domen")

Stockholm
Göteborg
Malmö
Linköping
Norrköping

Advokatfirman Delphi
Stora Nygatan 64
211 37 Malmö
Tel 040-660 79 00
Fax 040 660 79 09
malmo@delphi.se
www.delphi.se

1. YRKANDEN

1.1 Prövningstillstånd

Swedish Biogas International AB ("SBI") yrkar att Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.

1.2 I sak

SBI yrkar att Mark- och miljööverdomstolen upphäver Domen och medger tillstånd till uppförande och drift av anläggning för produktion och uppgradering av biogas samt produktion av biogödsel på fastigheten Stockholm Solvärmen 1 i enlighet med Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Stockholms län beslut av den 11 oktober 2011 i ärende med dnr 5511-2010-8756.

2. Sakomständigheter och rättslig argumentation

2.1 Inledning

Mark- och miljödomstolen har gjort en felaktig bedömning av det föreliggande ärendet;

- dels vad gäller frågan om huruvida SBI har visat att anläggningen vid normal drift kommer att medföra luktproblem eller inte:

"Bolaget har inte visat att anläggningen ens vid normal drift inte skulle medföra luktproblem. Eventuella luktolägenheter skulle kunna drabba ett stort antal närboende. Detta anser domstolen ha betydelse även vid vandelsprövningen."

- dels vad gäller frågan om SBI har påbörjat anläggningsarbeten för uppförande av den aktuella biogasanläggningen utan att tillstånd enligt miljöbalken har meddelats:

"Av utredningen i målet framgår att bolaget har påbörjat anläggningsarbeten för uppförande av den aktuella biogasanläggningen utan att tillstånd enligt miljöbalken har meddelats för den miljöfarliga verksamheten."

- dels vad gäller frågan om SBI har brutit mot gällande tillstånd för den verksamhet som bedrivs i Örebro av annat bolag inom koncernen:

"Vidare har tillståndet inte följts."

I det följande kommer SBI att redogöra för de skäl som anförs som grund för att styrka att miljödomstolen gjort en felaktig bedömning samt redogöra för att riktigheten av mark- och miljödomstolens dom inte går att avgöra utan att prövningstillstånd meddelas.

2.2 Klargöranden kring den planerade anläggningens utformning

SBI har, mot bakgrund av de problem med luktstörningar som förevarit i Örebro i anslutning till koncernens anläggning och den kommunala avfallsanläggningen, eftersträvat att vara väldigt tydliga med hur luktstörningar ska hanteras för den planerade anläggningen i Skarpnäck. Bolaget har också eftersträvat att belysa de stora skillnader i anläggningskonstruktion och drift som föreligger vid en jämförelse av den befintliga anläggningen i Örebro och den som planeras i Skarpnäck. Dessa uppgifter, som mark- och miljödomstolen anses saknas i processmaterialet, framgår bl.a. av SBI:s yttrande i målet daterade 6 februari 2012. Det var också något som SBI redovisade vid det muntliga sammanträde med efterföljande syn som har avhållits i målet.

För att ytterligare förtydliga detta vill SBI nedan redogöra för skillnaderna avseende den etablerade anläggningen i Örebro och den planerade i Skarpnäck. Vidare vill SBI i sammanhanget också, vilket inte verkar ha noterats av Mark- och miljödomstolen i Domen, peka på likheterna mellan bolagets befintliga anläggning i Lidköping och den planerade i Skarpnäck.

Bolaget valde Örebro som jämförelseanläggning när man lämnade in tillståndsansökan i förevarande tillståndsprocess. Detta gjorde bolaget av den anledningen att det var den av SBI:s anläggningar som var uppförd vid det tillfället. Det var *inte* för att det är en anläggning av samma konstruktion som den planerade anläggningen i Skarpnäck. SBI:s anläggning i Lidköping är däremot närmast identisk med den anläggning som planeras i Skarpnäck. Den uppfördes dock senare och togs i drift i mars 2011 och därför var den inte med i ansökningshandlingarna.

De luktproblem som förevarit i Örebro har, med undantag för ett fall, berott på att denna anläggning är utformad så att råvaror för biogasproduktion, huvudsakligen ensilage, lagras på en stor platta utomhus och utan tak. Lukt kan då uppstå på plattan, men det kan även uppstå när vatten från lagringsplattan leds av till dagvattendammen och under magasinering av detta vatten i dagvattendammen.

Den planerade anläggningen i Skarpnäck kommer aldrig att ha någon lagring av råvara på platta och den dagvattendamm som kommer att anläggas kommer endast att ta emot vatten från ytor som vilken stadsmiljö som helst, dvs. tak och hårdgjorda ytor. Råvaror i Skarpnäck kommer att levereras direkt till tippfickor eller silos som kommer att vara täta. Vidare kommer anläggningen i Skarpnäck, till skillnad från den i Örebro och Lidköping, att ha tre kolfilter istället för ett för att

minimera risken för luktstörning vilket har varit ett önskemål från sakägare och remissinstanser.

Bolagets anläggning i Lidköping har ingen lagring av råvara på platta och har varit i drift sedan mars 2011. Denna verksamhet har inte haft några klagomål på lukt. Som information kan nämnas att närmaste bostäder befinner sig ca en kilometer från anläggningen och att den förhärskande vindriktningen är från anläggningen mot bostäderna. Det senaste tillsynsbesöket på anläggningen i Lidköping var den 10 december 2012.

Genom att beskriva detta under handläggningen i målet samt visa detta under sammanträdet ansåg SBI att man visat att anläggningen i Skarpnäck vid normal drift inte kommer att generera omgivningspåverkan i form av lukt.

2.3 Luktpåverkan i Örebro

Bolaget bedriver verksamhet i Attersta, Örebro, i enlighet med tillstånd från Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Örebro, daterat den 26 augusti 2008. Enligt villkor 10 i detta tillstånd ska SBI, om luktstörningar uppkommer, utreda orsaken och i samråd med tillsynsmyndigheten vidta effektiva motåtgärder. Det är således inte ett villkor som innebär en direkt överträdelse av tillståndet om luktstörning skulle uppstå.

SBI har under en längre tid arbetat med de luktproblem som finns i området. I samband med detta arbete har man också velat involvera övriga anläggningar i området Attersta som skulle kunna ge upphov till luktproblem, bl.a. den kommunala avfallsanläggningen. Efter domen i Skarpnäck har både tillsynsmyndigheten och företrädare för denna avfallsanläggning hört SBI:s önskan om att få dessa samtal till stånd. Det har då kunnat konstateras att även den kommunala avfallsanläggningen har problem med lukt från anläggningen, vilket också framgår av den skrivelse som SBI fått ta del av, se [Bilaga 1](#).

2.4 Lokalisering

Vad gäller val av plats enligt 2 kap. miljöbalken så vill SBI inleda med att poängtera vikten av att det produceras fordonsgas för den växande Stockholmsmarknaden. Sveriges riksdag liksom t ex Stockholms stad har antagit ambitiösa mål rörande minskning av antropogena växthusgaser och dessa mål ska vara uppnådda redan 2020. Den planerade verksamheten i Skarpnäck är en liten del av de åtgärder som måste vidtas för att dessa mål ska uppnås, men väl så viktig som andra åtgärder.

Stockholmsregionen har idag en låg produktionskapacitet avseende biogas som fordonsbränsle, samtidigt som efterfrågan på biogas ökar kontinuerligt. Som exempel ska nämnas att Stockholms läns landsting i sitt nya miljöprogram har angett att 75 procent av landstingets transporter till 2016 ska gå på förnybara bränslen. Enligt Stockholms stad miljöprogram ska stadens bilar tankas med

miljöbränsle till 85 procent och i upphandlingar av transporter ska minst 55 procent vara miljöfordon.

Den lokaliseringsutredning som föregick ansökan uppfyller med god marginal de krav som uppställs i miljöbalken. De huvudsakliga punkterna som lyftes fram i denna utredning var:

- Ytan är relativt liten, men rymmer en biogasanläggning.
- Området är planlagt för energiförsörjning.
- Området ligger i nära anslutning till planerat gasnät.
- Området bedöms ligga i ett trafikmässigt bra läge nära befintliga större vägar (Tyresövägen), vilket underlättar vid transport av råvaror till anläggningen och biogödsel från anläggningen.
- Avståndet från bostäder bedöms vara acceptabelt.
- Alternativets främsta nackdel är att det finns lite jordbruksmark i närområdet

Av dessa punkter framgår att lokaliseringsutredningens val av plats för den ansökta verksamheten uppfyller kraven på god hushållning av mark och lokaliseringsprincipen.

Lokaliseringsutredningen har kritiserats av sakägarna i målet och de främsta av argumenten har varit att det finns andra platser som framstår som bättre. Det framgår av denna lokaliseringsutredning att ytterligare en plats har bedömts som lika lämplig för produktion av biogas.

När en verksamhetsutövare vid lokaliseringsutredning påträffar två markområden som är lämpliga för verksamheten bör han välja den som är mest lämplig ur ett större samhällsekonomiskt perspektiv. Detta har SBI gjort och under målets handläggning har bolaget angett att 2 kap. 6 § ska ta hänsyn till dels den aktuella verksamhet som är föremål för prövning, men att syftet med bestämmelserna rörande lokalisering i miljöbalken är att mark ska användas till det som den är *mest lämplig* för. I förevarande fall är det så att den andra lokalisering (Sofielund) som bedömdes lämplig för produktion av biogas för en anläggning som den som planeras på Solvärmen 1 även är lämplig för produktion av biogas som har bl.a. matavfall som råvara. Så är inte fallet i Skarpnäck och SBI har inte projekterat sin anläggning för sådana råvaror. Det ska även nämnas att det inte är SBI som planerar att uppföra en anläggning i Sofielund.

Att förlägga SBI:s anläggning i Sofielund hade således resulterat i en biogasanläggning istället för två. Med tanke dels på det behov av biogas som finns i Stockholmsregionen idag, dels på de klimatmål Sverige har åtagit sig, hade det inte

varit förenligt med miljöbalkens principer att använda den andra identifierade lokaliseringen för att uppföra SBI:s anläggning.

En ny detaljplan efter överprövningar har vunnit laga kraft som tillåter den ansökta verksamheten. Marken har således bedömts vara lämplig för biogasanläggning av såväl kommunen som två överprövningsinstanser. Av detta, samt den lokaliseringsutredning som presenteras i ansökan, följer att verksamheten uppfyller de krav som ställs i 2 kap. 6 § miljöbalken.

2.5 Vandel

Mark- och miljödomstolen har angett två separata grunder för att enligt 16 kap. 6 § miljöbalken avslå SBI:s ansökan. Båda dessa grunder är felaktiga.

Den första grunden rör de markarbeten som SBI, i enlighet med gällande detaljplan och marklov, låtit utföra på Solvärmens 1. Den andra rör SBI:s verksamhet i Örebro.

2.6 16 kap. 6 § miljöbalken

Det kan konstateras att rättspraxis i stort är obefintlig rörande 16 kap. 6 § miljöbalken. Av kommentaren och förarbeten framgår dock att det skall stå klart att sökanden åsidosatt en förpliktelse, t.ex. genom att utsläppsvillkor inte följts eller återställningsåtgärder underlåtit, för att tillstånd till ny verksamhet ska vägras.

Enligt kommentaren ska tillståndsmyndigheten enligt allmänna principer följaktligen normalt bortse från mera bagatellartade överträdelser av meddelade villkor, t.ex. kortvariga dröjsmål att företa föreskrivna åtgärder. Andra omständigheter som bör tala till sökandens förmån är om det gått lång tid sedan överträdelsen eller om denna berott på någon oklarhet i rättsläget, såsom när man kunnat tveka om det egentligen fanns en förpliktelse att söka tillstånd. Av betydelse blir över huvud taget i vad mån överträdelsen ger anledning att befara en upprepning.

Då mark- och miljödomstolen har uttalat att man befara luktproblem liknande de i Örebro torde det vara huruvida en eventuell överträdelse ger anledning att befara en upprepning. För att bemöta detta vill SBI anföra följande.

SBI har lång erfarenhet (19 år) av produktion av biogas som fordonsbränsle och för uppvärmning, industriändamål m.m. Bolaget står i dagsläget för ca 20 procent av den svenska biogasproduktionen till fordon och är Sveriges största biogasproducent. Bolaget är produktionspartner åt de ledande gasdistributörerna i Sverige. Det står således klart att Bolaget har den erfarenhet och kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skador eller olägenheter som kan orsakas av verksamheten vid anläggningen. Med anledning av det ovan anförda kan det konstateras att det inte kan befaras att det vid en eventuell överträdelse av ett villkor skulle finnas större risker för upprepning eller att störningen inte åtgärdas bara för att SBI är verksamhetsutövare. Tvärtom har SBI

den erfarenhet, kompetens och resurser som behövs för att veta vad som behöver göras för att biogasproduktion ska kunna bedrivas säkert utan störningar.

2.7 Markarbeten på Solvärmen 1

Vad gäller de markarbeten som enligt mark- och miljödomstolen har utförts utan tillstånd enligt miljöbalken vill SBI anföra följande.

Det är riktigt att arbeten utförts på Solvärmen 1. Dessa arbeten utfördes dock i enlighet med meddelade tillstånd enligt plan- och bygglagen och dåvarande detaljplan. Arbetena bestod i fällning av träd, avbaning av massor samt förberedelser inför sprängning. Någon verksamhet som kräver anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken har inte bedrivits på Solvärmen 1, men bolaget har förståelse för att det kan uppstå tolkningsproblem kring dessa två lagsystem (miljöbalken och plan- och bygglagen) eftersom det är ett flertal tillstånds- och tillsynsinstanser inblandade.

2.8 SBI:s verksamhet i Örebro

Enligt mark- och miljödomstolen har SBI brutit mot gällande tillstånd. Hur mark- och miljödomstolen har kommit fram till denna slutsats motiveras inte närmare, men SBI måste anta att det gäller den luktpåverkan som förevarit under intrimningsfasen i Örebro samt även senare under ordinarie drift. SBI kommer att återkomma till det villkor som reglerar lukt, men vill först uppehålla sig vid en rättsprincip som är av vikt för att avgöra detta mål och för rättstillämpningen i Sverige i stort; oskyldighetspresumtionen.

Oskyldighetspresumtionen är en grundläggande straffprocessuell princip som i korthet innebär en rätt för misstänkta och tilltalade att bli behandlade som oskyldiga fram till en fällande dom. Presumtionen kan även i vissa fall sträcka sig utanför själva processen, dvs. till samhället i stort. Med detta menar man vanligen att principen även ska skydda den som är polisanmäld, misstänkt eller åtalad från att drabbas av övriga påföljder som kan liknas vid straffprocessuella påföljder.

Såvitt SBI känner till, vilket dock inte kan bekräftas på grund av förundersökningssekretess, så föreligger endast en polisanmälan mot bolaget rörande verksamheten i Örebro. Denna polisanmälan lämnades, enligt föreningen själva, in av Föreningen Rädda Ältasjön i samband med att man valde att överklaga Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Stockholm beslut att meddela tillstånd för den ansökta verksamheten hösten 2011. Åklagarkammaren i Jönköping, som handlägger den aktuella polisanmälan, har först under oktober-november 2012 valt att inleda förundersökning och har ännu inte delgivit vare sig SBI eller företrädare för bolaget någon misstanke om brott.

I förevarande mål ställs oskyldighetspresumtionen mot den omvända bevisbördan i miljöbalkens 2 kap., men för att vi ska hålla oss inom miljöbalkens ram kan man också ställa upp den omvända bevisbördan mot 16 kap. 6 § miljöbalken. Vilka krav

ställs på en sökande vid en sådan jämförelse? Det bör vara så att en sökande som har visat under processen att man uppfyller de krav som uppställs i 2 kap. miljöbalken, innehållandes bl.a. kunskapskravet och lokaliseringsprincipen, inte ska löpa risken att inte få tillstånd till miljöfarlig verksamhet genom att hänvisa till 16 kap. 6 § miljöbalken.

Den omvända bevisbördan innebär att SBI ska visa att man uppfyller alla de krav på tillåtlighet som ställs upp i miljöbalken; att få ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet är således på intet sätt självklart. SBI visade dock under processen hos Miljöprövningsdelegationen hos Länsstyrelsen i Stockholm att man uppfyllde kraven och bolaget uppfyller alltjämt dessa krav. Enligt SBI ska då oskyldighetspresumtionen se till att bolaget inte drabbas av en avvisad ansökan på grund av endast en polisanmälan, alldeles oavsett utgången i ärendet hos åklagarmyndigheten.

Med tanke på den luktsituation som föreligger i Attersta, Örebro, dels med tanke på SBI:s anläggning, dels med tanke på den kommunala avfallsanläggning som beskrivits ovan, så är det heller inte uteslutet att det endast är SBI:s verksamhet som har gett upphov till de luktproblem som beskrivits under processen i mark- och miljödomstolen. Någon överträdelse av villkoret rörande lukt har heller inte skett eftersom SBI allt sedan verksamheten startade i Örebro har arbetat med att minska luktpåverkan från anläggningen. Biogasproduktionen i Örebro har sedan driftstarten skett kontinuerligt med ytterst få stopp och gett ett betydande tillskott av förnyelsebart fordonsbränsle och minskade utsläpp av koldioxid från fossila bränslen.

Som redovisats ovan har det varit lagstiftarens intention att 16 kap. 6 § miljöbalken endast ska tillämpas när det *står klart* att överträdelser har skett. Att mark- och miljödomstolen, utan att motivera sitt beslut närmare avseende på vilket vis man anser att överträdelser har skett, avvisar SBI:s ansökan måste sett till vad som redovisats ovan avseende situationen i Örebro samt de markarbeten som utförts på Solvärmen 1 framstå som orimligt.

2.9 Sammanfattning – sakomständigheter och rättslig argumentation

SBI vill sammanfattningsvis ange följande som skäl till ändring av Domen.

- Den planerade anläggningen i Skarpnäck kommer aldrig att ha någon lagring av råvara på platta och den dagvattendamm som kommer att anläggas kommer endast att ta emot vatten från ytor som vilken stadsmiljö som helst. Någon jämförelse med Örebroanläggningen kan därför inte göras.
- SBI har valt en lokalisering som möjliggör leverans av gas till en växande marknad med stort behov och som innebär god hushållning med mark och uppfyller miljöbalkens krav på lokalisering. Vidare har lokaliseringen prövats av tre instanser i detaljplaneprocessen och har befunnits lämplig.

- SBI har inte bedrivit sin verksamhet i Örebro, eller på andra orter, på ett sådant sätt att tillstånd inte ska kunna medges enligt 16 kap. 6 § miljöbalken. Vidare har inte några anmälnings- eller tillståndspliktiga åtgärder vidtagits på Solvärmen 1 i samband med de markarbeten som utförts.
- SBI har lång erfarenhet (19 år) av produktion av biogas som fordonsbränsle och för uppvärmning, industriändamål m.m. Bolaget står i dagsläget för ca 20 procent av den svenska biogasproduktionen till fordon och är Sveriges största biogasproducent. Bolaget är produktionspartner åt de ledande gasdistributörerna i Sverige. Det står således klart att Bolaget har den erfarenhet och kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skador eller olägenheter som kan orsakas av verksamheten vid anläggningen.

Av det ovan anförda följer att Domen ska upphävas och tillstånd till uppförande och drift av anläggning för produktion och uppgradering av biogas samt produktion av biogödsel på fastigheten Stockholm Solvärmen 1 i enlighet med Miljöprövningsdelegationens vid Länsstyrelsen i Stockholms län beslut av den 11 oktober 2011 i ärende med dnr 5511-2010-8756 ska beviljas.

3. Grunder för prövningstillstånd

3.1 Ändringsdispens

Det förekommer anledning till ändring av Domen. Anledningen är att mark- och miljödomstolen har gjort en felaktig bedömning, i det att man antagit att SBI:s verksamhet i Sverige sköts på ett sätt så att tillstånd inte kan medges enligt 16 kap. 6 § miljöbalken.

Dessa antaganden som gjorts av mark- och miljödomstolen är bl.a. baserade på vittnesuppgifter från boende i Örebro. Som angivits ovan regleras verksamheten i Örebro i enlighet med tillstånd från Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Örebro, daterat den 26 augusti 2008. Enligt villkor 10 i detta tillstånd ska SBI, om luktstörningar uppkommer, utreda orsaken och i samråd med tillsynsmyndigheten vidta effektiva motåtgärder. Det är således inte ett villkor som innebär en direkt överträdelse av tillståndet om luktstörning skulle uppstå.

SBI har varit medvetna om att framförallt intrimningen av anläggningen har medfört luktstörningar till omgivningen. Dessa luktstörningar har även fortsatt efter att anläggningen tagits i ordinarie produktion. Detta innebär dock inte att villkor 10 inte har följts.

SBI har fortlöpande haft en dialog med tillsynsmyndigheten och har fortlöpande vidtagit åtgärder för att minska omgivningspåverkan i form av lukt. I samband med en organisatorisk förändring av verksamheten under hösten 2012 har detta arbete

tagit ytterligare fart och man har även inkluderat övriga verksamhetsutövare i området som bidrar till luktsituationen.

Vidare har bräddning skett från dagvattendammen i Örebro. Detta har skett vid perioder av omfattande nederbörd (2009 och 2012). Vad gäller dessa händelser kan SBI bara beklaga att så har skett. Försiktighetsmått har vidtagits i samband med att regn kunnat förutses, bl.a. har man sänkt nivån i dagvattendammen med hjälp av pumpbilar. Men faktum kvarstår; en verksamhetsutövare kan bara minska riskerna för incidenter, bl.a. genom egenkontrollen, men det går inte att vidta åtgärder som helt eliminerar dessa risker.

SBI har ett kontrollprogram för sina verksamheter som fortlöpande kontrolleras av tillsynsmyndigheterna. Man har tillräcklig erfarenhet av att driva biogasanläggningar och man bedriver inte verksamheten inom koncernen på ett sätt som gör att tillstånd inte ska medgivas enligt 16 kap. 6 § miljöbalken.

Slutligen har någon verksamhet som kräver anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken inte bedrivits på Solvärmen 1.

Lagstiftaren har i prop. 2004/05:135, s. 186, vilket också Högsta domstolen refererat till i beslut med mål nr Ö 1342-09, uttalat att prövningstillstånd ska meddelas som ändringsdispens om det finns särskild eller konkret anledning att betvivla tingsrättens avgörande. Detta gäller särskilt när klagande part, när det inte föreligger hinder att åberopa nya omständigheter, har kompletterat eller förtydligt tidigare talan. I förevarande fall föreligger inte hinder att komplettera och förtydliga uppgifter och det finns särskild och konkret anledning att betvivla mark- och miljödomstolens avgörande.

3.2 Granskningsdispens

Vidare har mark- och miljödomstolen gjort en felaktig bedömning av de uppgifter som lagts till grund för Domen, t.ex. vad gäller verksamhetens lokalisering och risken för påverkan på omgivningen. Då felaktigheten i de uppgifter som mark- och miljödomstolen har lagt till grund för Domen inte går att utläsa ur domskälen går det inte att avgöra riktigheten av mark- och miljödomstolens domslut utan att prövningstillstånd meddelas.

Av denna anledning torde det vara ogörligt för överinstansen att avgöra huruvida Domen är korrekt eller inte utan att i sak granska ärendet. Av förarbetena till rättegångsbalken framgår då att överinstansen ska medge sk. granskningsdispens.

3.3 Av vikt för rättstillämpningen

Slutligen är det av vikt för rättstillämpningen att prövningstillstånd meddelas. Anledningen är att det behöver förtydligas vilka omständigheter som ska beaktas vid tillämpningen av 16 kap. 6 § miljöbalken. Den praxis som finns på området är ytterst begränsad och det behövs således vägledande avgöranden.

Om Domen skulle vinna laga kraft med de domskäl som angivits skulle det få oöverskådliga konsekvenser för framtida tillståndsprövningar enligt miljöbalken. SBI tar självklart ansvar för de problem som förekommit vid start och intrimning av anläggningen i Örebro. Men att sakägare ska kunna hindra tillstånd till miljöfarlig verksamhet genom att polisanmäla ett bolags verksamhet på annan ort och utan att man åtminstone avvaktar utgången av förundersökningen framstår som orimligt och rättsosäkert. I varje fall torde det strida mot lagstiftarens intentioner som, och detta är ytterst tydligt, har varit att det *ska stå klart* att överträdelser har ägt rum.

3.4 Sammanfattning – prövningstillstånd

Av det ovan anförda framgår:

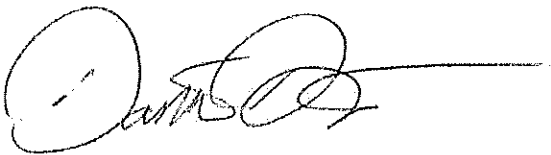
- att det finns skäl till ändring av Domen,
- att det inte går att utläsa av Domen att ändring ska ske, samt
- att det är av vikt för rättstillämpningen att ändring sker.

Av dessa anförda grunder föreligger det skäl att meddela prövningstillstånd.

4. Ärendets fortsatta handläggning

Då rättsfrågan synes vara väl avgränsad och då de vittnesförhör som avhölls i mark- och miljödomstolen är upptagna med ljud och bild anser SBI att ärendet kan avgöras på handlingarna.

Malmö som ovan

Daniel Drott
(enligt fullmakt)

Bilagor:

Bilaga 1 Angående lukt från Atleverket under hösten 2012

Angående lukt från Atleverket under hösten 2012

Arbetet med att förebygga att lukt uppstår från Atleverket har under hösten fortsatt på samma sätt som under tidigare år. Förutom att mängden matavfall till anläggningen ökat något och att nu även trädgårdsavfall tas emot för kompostering har inga rutiner för komposteringen ändrats. Under hösten 2012 har dock klagomål inkommit till Atleverket från två olika personer som upplevt lukten från anläggningen som ett problem.

Arbetsmoment september - november

Komposteringsanläggningen

Flytt mellan boxar eller flytt ut från box till eftermognad sker ca en gång per vecka och kan vara en källa till lukt.

En gång ungefär var sjätte vecka ska limporna vändas för att ge komposten nytt syre och för att allt material ska blandas och komposteras.

I andra halvan av oktober månad siktades råkompost under ca två veckor (mån-tors). Siktning av råkompost medför en stor källa till lukt och sker därför ej på fredagar efter tidigare överenskommelse med närboende. Siktning av råkompost görs fyra ggr/år.

22-24 oktober skedde flytt av komposterat trädgårdsavfall från komposteringsanläggningen till deponin för efterkompostering. Då komposteringsprocessen fortfarande pågår medförde flytten en del lukt. Denna förflyttning sker ca en gång per år.

Första veckan i oktober luftades och omblandades trädgårdsavfallet som komposterats på deponin. Även om processen pågått under lång tid så finns det fortfarande viss aktivitet i limpan som kan medföra en del lukt. Detta sker ca två ggr per år.

Lukt och möjliga luktkällor från övriga anläggningen

Slam från oljeavskiljaren har flyttats till nya ytan för behandling med hästgödsel. Detta sker uppskattningsvis en gång per månad och kan lukta en del lokalt.

Hästgödsel används på Atleverket till att behandla oljeskadade jordar och oljeavskiljarslam. Flytt av hästgödsel till de olika platserna där limporna med oljeskadade jordar/oljeavskiljarslam finns, gör att det ryker och luktar då det grävs i gödslet. Omblandning av limpor med ny hästgödsel görs 2-3 ggr per år.

Brunnslamsmottagningen med mottagning av trekammarbrunnsslam har fungerat utan störningar. Lukt från brunsslammets är mycket lokalt och är därför inte en trolig luktkälla för störande lukt.

Mängden restavfall som tippas för att sedan omlastas på området för vidare frakt till förbränning har under hösten fungerat bra och bedöms inte ha luktat så att det skulle kunna störa någon närboende.

Under första veckan av oktober luktade det en del svavellukt runt kontorsbyggnaderna på Atleverket. Var denna lukt kom ifrån är inte helt säkert. Provbörningar efter mer gas har nyligen gjorts på deponin.

Åtgärder för att förhindra lukt

Samtliga limpor har försetts med ett tunt lager flis på toppen för att om möjligt fungera som ett filter och hindra luktagång från limporna som efterkomposteras.

Mottagningshallens golv är slitet pga den hårda miljön som det utsätts för. Offerter på olika ytskikt har tagits in för att förbättra möjligheterna till rengöring och minska oangelägenheter. I förhållande till limporna utomhus så uppfattas lukten från mottagningshallen som liten.

Ozonfiltren till rening av luften i mottagningshallen rengjordes första veckan i oktober, enligt rutin. Översyn och byta av lysrör gjordes av leverantören av anläggningen 9 och 14 november.

Nya **membrandukar** till Biodegmaanläggningen byts efter behov. Senast byttes dukar i september.

Effektiva mikroorganismer, (EM-medel) spejas på kompostlimpor med lantbrukstraktor med tillhörande spruta för att reducera eventuell lukt.

Då mängderna in till Atleverket ökat senaste åren har mängden komposterat material ökat. För att minska mängderna har mesta möjliga mängd som tillåts för gränsen för direktupphandling har **matavfall skickats till Linköping för rötning** med start i maj. Under hösten har en förfrågan om export av matavfallet gått ut på upphandling. Tyvärr inkom inga anbud som kunde accepteras. Därför kommer en **ny upphandling** gå ut i november med möjlighet till delat anbud. Detta delvis för att kunna minska mängderna material som måste behandlas på Atleverket.

Atleverket har fortsatt att göra sina **luktrundor** minst en gång per vecka sedan år 2003. Protokoll sparas i pärm hos behandlingsingenjör. Även när synpunkter på lukt från närboende kommer in sparas dessa i samma pärm.

Kompostarbetare fyller dagligen i "**Protokoll för luktobservationer & arbetsmoment vid kompostanläggningen vid Atleverket**".

Utskick till medlemmar i **Luktpanelen** har fått information om att de även fortsättningsvis kan höra av sig angående lukt. Utskicken till medlemmarna i luktpanelen med protokoll att dagligen fylla i har upphört på grund av att inga protokoll skickats tillbaka de senaste åren.